

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย"การแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและ ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการแฝงตัว รวบรวมสังเคราะห์สภาพปัญหา และ วิเคราะห์มาตรการการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝง ตัว โดยใช้วิธีการศึกษาแบบการวิจัยเชิงคุณภาพวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารโดยศึกษาข้อมูลจาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 กฎหมาย และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง รายงานการประชุมรัฐสภาเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องรวมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ผลของการศึกษา ครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ได้บัญญัติหลักกฎหมาย อนุญาต ควบคุม ตรวจสอบ และลงโทษ การแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วย วิธีการแฝงตัว ซึ่งประเทศไทยได้พัฒนาหลักกฎหมายดังกล่าวมาเพื่อป้องกันและปราบปราม องค์การอาชญากรรม และอาชญากรรมที่ร้ายแรงอย่างอื่น เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพของ หลักกฎหมายนี้ให้สามารถดำเนินการให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพในการดำเนินการภายใต้ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจของเจ้าพนักงานของรัฐและสิทธิเสรีภาพของ ประชาชนให้สมดุล และเห็นควรที่จะได้ปรับปรุงหลักกฎหมายการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ใน 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.ด้านแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวน สอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว
- 2.ปัญหาการควบคุมตรวจสอบและปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการ แสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว
- 3.มาตรการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝง ตัว

1.ด้านแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวน สอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับหลักการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว ผลจากการศึกษาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 กฎหมาย และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง ราชอาณาจักรประมุขรัฐสภาเกี่ยวกับการร่างกฎหมาย บทความ เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แสดงให้เห็นว่าพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มีหลักแนวคิด ทฤษฎี มาจากหลักกฎหมายการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนกลาง(FBI)ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นต้นแบบ โดยหลักกฎหมายดังกล่าวนั้นได้วางหลักไว้พอจะสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

แนวทางการดำเนินการแฝงตัวของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนกลางของประเทศสหรัฐอเมริกา (F.B.I.) ที่กำหนดโดยสำนักงานอัยการสูงสุด ตามบทบัญญัติในมาตรา 509 ,510 และ533 ในบทที่ 28 USC (united state code) เป็นการปฏิบัติการที่ถูกต้องตามกฎหมายและเป็นเทคนิคที่จำเป็นในการสืบสวนที่หน่วยงาน F.B.I.จำเป็นต้องนำมาปรับใช้ในการสืบสวนสอบสวน คดีอาชญากรรมทั่วไป,องค์กรอาชญากรรม และองค์กรการก่อการร้าย การปฏิบัติการแฝงตัวต้องได้รับอนุญาตจากตัวแทนพิเศษ(SAC)ของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลางสหรัฐอเมริกา (F.B.I.) หรือได้รับอนุมัติจากสำนักงานใหญ่ของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนกลาง(F.B.I.)หรือ (F.B.I.HQ) และต้องเสนอให้คณะกรรมการทบทวนการปฏิบัติการแฝงตัว ประชุมทบทวนคำขออนุญาตปฏิบัติการนั้น เพื่อเสนอคำแนะนำต่อ ผู้อำนวยการ(F.B.I.) หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ(F.B.I.) ที่ได้รับมอบหมายว่าจะอนุญาตหรือไม่อนุญาตปฏิบัติการนั้น ในการอนุญาตให้ปฏิบัติการแฝงนั้น ผู้อนุญาตต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการแฝงตัวและต้องคำนึงถึงน้ำหนักของความเสี่ยงและผลประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติการแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงปัจจัยความเสี่ยงของบุคลากร ที่ต้องได้รับการบาดเจ็บ ความเสียหายต่อทรัพย์สิน การเงิน ธุรกิจ ชื่อเสียง หรือภัยอันตรายของบุคคล ,ความเสี่ยงต่อความรับผิดชอบของรัฐบาล,ความเสี่ยงต่อการละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัว การรักษาความลับหรือเอกสิทธิ์ที่กฎหมายรับรองไว้,ความเสี่ยงต่อการที่จะกระทำให้ผู้บริสุทธิ์กระทำผิดกฎหมาย(Entrapment) และความเหมาะสมของรัฐบาลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติการ การปฏิบัติการต้องอยู่ในช่วงเวลาที่อนุญาต คือต้องไม่นานเกินกว่าความจำเป็นในแต่ละเหตุการณ์ แต่ต้องไม่เกิน 6 เดือน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตให้ขยายเวลา หรือหากมีการขออนุญาตฉุกเฉิน หรือมีเหตุชั่วคราว ต้องเสนอให้สำนักงานใหญ่(F.B.I.)หรือ (F.B.I.HQ) ทราบ

ภายใน 48 ชั่วโมง และในระหว่างการปฏิบัติการนั้น เว้นแต่เมื่อได้รับอนุญาตตามแนวทางปฏิบัติการแฝงตัวนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการจะกระทำการใดๆ อันเป็นการละเมิด หรือก่อให้เกิดการละเมิดกฎหมายของรัฐบาลกลาง หรือรัฐบาลท้องถิ่น หรือกฎหมายท้องถิ่นไม่ได้ ถ้าหากมีการกระทำของเจ้าหน้าที่ปราศจาก การได้รับอนุญาตโดยวัตถุประสงค์ของการแฝงตัวแล้ว การกระทำต่างๆ นั้นถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายของเจ้าหน้าที่ และถ้าการปฏิบัติการจำเป็นต้องใช้ความรุนแรงตามวัตถุประสงค์ของอาชญากรในเรื่องนั้นๆ โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการต้องมีส่วนร่วมในการกระทำนั้น ผู้ควบคุมการปฏิบัติการต้องแจ้งให้ สำนักงานใหญ่(F.B.I.)หรือ (F.B.I.HQ) ทราบทันทีที่เป็นไปได้ นอกจากนี้ในการปฏิบัติการแฝงตัว ต้องมีการควบคุมการปฏิบัติการ โดยต้องมีการซักซ้อมทำความเข้าใจกับผู้ปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในแผนการ สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องตามแนวทางนี้ ต้องมีการทบทวนมาตรการที่ทำไปแล้ว ปรีกษาหรือกับังอัยการที่เกี่ยวข้อง และต้องมีรายงานประจำปีเกี่ยวกับชนิดการปฏิบัติการแฝงตัวที่ได้รับการอนุญาตและไม่อนุญาต ตลอดจนการประชุมของคณะกรรมการทบทวนการปฏิบัติการแฝงตัว เสนอต่อผู้อำนวยการ (F.B.I.), อัยการสูงสุด, รองอัยการสูงสุด, ผู้ช่วยอัยการสูงสุดผู้ดูแลแผนกคดีอาชญากรรม

แนวคิดและทฤษฎีในเรื่องหลักกฎหมายการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวของไทย ก่อนมีการบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 นั้นยอมรับว่าหลักการนี้ มีการปฏิบัติได้หากไม่ขัดกับหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แต่จะมีปัญหาว่าผู้ปฏิบัติหมีนเหมที่อาจกระทำผิดกฎหมายได้ และพยานหลักฐานที่ได้มาจากผู้ปฏิบัติที่กระทำผิดกฎหมายนั้น ศาลอาจไม่รับฟังเป็นพยานหลักฐานเพราะเป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาจากการกระทำผิด ต่อมาจึงได้นำเอาหลักการนี้มาบัญญัติไว้ในมาตรา 27 มาตรา 40 ของพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 แต่ไม่ได้มีเงื่อนไขควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจนี้รัดกุมเหมือนกับของFBI ประเทศสหรัฐอเมริกาดังกล่าวข้างต้น และหลักกฎหมายในเรื่องการแฝงตัวนี้ก็มีบัญญัติไว้ เฉพาะกฎหมายดังกล่าว ซึ่งไม่ได้อนุญาตให้ตำรวจอื่นนอกจากเจ้าพนักงานตามกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษเท่านั้นมีอำนาจทำการแสวงหาพยานหลักฐานโดยหลักการแฝงตัวได้ ฉะนั้นเมื่อประเทศไทยยอมรับแนวคิดและทฤษฎีเรื่องการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวน ด้วยวิธีการแฝงตัวแล้ว(ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547) ก็สมควรจะนำเอาหลักการนี้มาใช้กับอาชญากรรมอื่นๆที่มีความร้ายแรงเทียบเท่ากับคดีตามกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษ เช่น เรื่องยาเสพติดให้โทษ องค์กรอาชญากรรมใหญ่ ที่ไม่อยู่ในข่ายของกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษ และหน่วยงานอื่นเป็นผู้รับผิดชอบ เช่น ปปส.หรือตำรวจ เป็นต้น และเมื่อนำเอาหลักแนวคิดและทฤษฎีนี้มาแล้ว ต้องนำเอามาทั้งหมดรวมทั้งวิธีการควบคุม และถ่วงดุลการใช้อำนาจตามหลักกฎหมายในเรื่องนี้ด้วย

2. ปัญหาการควบคุมตรวจสอบและปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการ แสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

ปัญหาการแสวงหาพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว จะมีปัญหาที่สำคัญสองส่วนด้วยกันคือ ปัญหาการควบคุมตรวจสอบการแสวงหาพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว และปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

2.1. ปัญหาการควบคุมตรวจสอบการแสวงหาพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

เนื่องจากการสืบสวนด้วยการใช้เทคนิคการแฝงตัวเป็นเทคนิคการสืบสวนในขั้นสูง และให้ผลในการสืบสวนได้มาก แต่ก็จะมีปัญหาเรื่องความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติ ตลอดจนกระบวนการขั้นตอนในการปฏิบัติจะต้องได้รับอนุญาตจากหน่วยงานนั้นเสียก่อน แต่หากเมื่อเจ้าหน้าที่ หรือผู้ควบคุมการปฏิบัติ มีเจตนาอื่นแอบแฝงในการปฏิบัติจะก่อให้เกิดผลร้ายกับผู้ปฏิบัติ เช่น ปัญหาการหลอกให้ผู้ร่วมงานเข้าไปปฏิบัติงานในปฏิบัติที่ไม่ปลอดภัย แต่สร้างหลักฐานว่ามีความปลอดภัยในการปฏิบัติ ผู้ร่วมปฏิบัติงานด้วยกันสร้างหลักฐานให้เพื่อนร่วมงานกระทำผิดกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนี้เมื่อได้พยานหลักฐานใดๆมาจากการปฏิบัติการแฝงตัวนั้น พยานหลักฐานที่ได้มาจะมีจำนวนมากกว่าที่จะมาเสนอต่อศาล จึงมีปัญหาพยานหลักฐานหรือเรื่องราวที่ได้มาจากการสืบสวนด้วยเทคนิคการแฝงตัวนั้น จะต้องได้รับการควบคุมดูแลไม่ให้มีการเปิดเผย หรือทำให้บุคคล หรือสถานที่เกี่ยวข้องต่างๆได้รับความเสียหาย จึงจำเป็นต้องมีระบบการเก็บรักษาข้อมูลที่ได้จากการสืบสวนด้วยเทคนิคการแฝงตัวนี้ ให้เป็นระบบที่แน่นอนสามารถตรวจสอบได้ชัดเจน

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา27ให้อำนาจแก่ผู้มีอำนาจในการอนุญาต คือ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้สามารถมีอำนาจอนุญาตให้ทำการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวได้ ทั้งนี้ให้เป็นไปตามข้อบังคับที่อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษกำหนด และมาตรา 40 บัญญัติว่าหากผู้กระทำการตามมาตรา 27 กระทำนอกเหนือวัตถุประสงค์ของการสืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ จะไม่ได้รับการคุ้มครองว่าเป็นการกระทำโดยชอบและมีบทลงโทษผู้กระทำผิดให้ได้รับโทษสองเท่าของความผิดนั้น การใช้ดุลพินิจอนุญาตของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ตามหลักกฎหมายการแฝงตัวนี้ ขาดการหลักตรวจสอบจากองค์กรภายนอก อาจจะเกิดปัญหาความไม่โปร่งใสของความน่าเชื่อถือของการใช้อำนาจควรมีการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก เพราะกฎหมายมาตรานี้เป็น

มาตรการพิเศษคล้ายกับมาตรา 25 ซึ่งควรที่จะมีการตรวจสอบการใช้อำนาจเช่นเดียวกับ มาตรา 25 คือ องค์การของศาล ซึ่งหากเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์การให้สายลับของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนของต่างประเทศเช่น หน่วยงานFBIของประเทศสหรัฐอเมริกา ก็ให้อัยการและศาล เป็นผู้ตรวจสอบการใช้อำนาจ ซึ่งเป็นบุคคลนอกองค์กรสืบสวนสอบสวน เป็นคนตรวจสอบและถ่วงดุลการใช้อำนาจ และเมื่อมีการตรวจสอบ และถ่วงดุลการใช้อำนาจนอกองค์กรแล้ว ก็ควรจะได้รับ การตรวจสอบจากภายในองค์กรอีกด้วย ซึ่งก็คือ กคพ. เป็นองค์ตรวจสอบภายในตามหลักกฎหมายนี้ เพราะหากการสืบสวนสอบสวนนั้น ล้มเหลว หรือได้พยานหลักฐานไม่เพียงพอต่อการ นำมาดำเนินคดี หรือ พนักงานอัยการมีความเห็นสิ่งไม่พ้อง อันทำให้คดีไม่ได้ขึ้นมาสู่ศาล ศาลจึง ไม่มีโอกาสที่จะตรวจสอบการใช้อำนาจดังกล่าว จึงสมควรที่จะมีการตรวจสอบการใช้อำนาจ ภายในองค์กรอีกชั้นหนึ่งด้วย หรืออาจออกข้อบังคับหลักการแฝงตัวให้มีมาตรฐานหลักการคล้าย กับหลักการแฝงตัวของหน่วยงานสืบสวนสอบสวนกลางสหรัฐอเมริกา(F.B.I) ตามที่ผู้เสนอ กฎหมายได้กล่าวอ้างอิงไว้ในชั้นร่างกฎหมาย เพื่อที่จะป้องกันการบิดความรับผิดชอบหากเกิด กรณีที่การสืบสวนสอบสวนนั้นไม่ประสบความสำเร็จ หรือมีการกระทำอื่นนอกขอบเขต วัตถุประสงค์ แล้วภายหลังอธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายปฏิเสธว่าไม่ได้อนุญาตให้มีการ ปฏิบัติการแฝงตัวไม่ได้ เพื่อจะได้เป็นหลักประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้ปฏิบัติการตาม หลักกฎหมายนี้ต่อไป

2.2. ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

สำหรับในประเทศไทยนั้นประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 226 จะห้าม รับฟังพยานชนิดที่ "เกิดขึ้น" โดยมีขอบ แต่ก็มิได้หมายความว่าความรวมถึงพยานที่ "เกิดขึ้น" โดยขอบ แต่ "ได้มา" โดยมีขอบด้วย ดังนั้น ศาลฎีกาจึงตัดสินวางหลักว่า พยานหลักฐานแม้จะได้มาด้วย วิธีการอันไม่ชอบก็รับฟังได้ ซึ่งเป็นเพราะแม้พยานหลักฐานเหล่านี้แม้จะได้มาโดยมิชอบ แต่ คุณค่าในการพิสูจน์ความจริงของพยานก็ได้ลดลงไป และเมื่อพยานมีคุณค่าในการพิสูจน์ ข้อเท็จจริงแล้ว ก็สมควรที่จะยอมให้นำสืบให้ศาลรู้ เพื่อให้เกิดความยุติธรรมได้ดีที่สุด จากหลัก กฎหมายการห้ามรับฟังพยานหลักฐานดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาวิเคราะห์กับหลักการสืบสวน สอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ซึ่งบัญญัติให้ การสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวเป็นวิธีการชอบด้วยกฎหมายแล้ว จึงสามารถนำ พยานหลักฐานที่ได้มาด้วยวิธีการแฝงตัวดังกล่าว นั้น เป็นพยานหลักฐานได้โดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ถูกตัดห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐานตามกฎหมายเรื่องบทตัดพยานหลักฐานแต่อย่างใด เว้นแต่ ว่ากระบวนการวิธีการแฝงตัวนั้นจะกระทำมิชอบด้วยกฎหมาย จึงจะถือว่าเป็นพยานหลักฐานที่

ได้มาหรือเกิดขึ้นโดยมิชอบ และถูกห้ามรับฟังเป็นพยานหลักฐาน ซึ่งจะต้องวิเคราะห์รายละเอียดที่เกิดขึ้นในแต่ละคดีต่อไป แต่ก็ยังเป็นข้อสังเกตว่า การสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวนั้น มีพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 เท่านั้นบัญญัติรับรองว่าเป็นวิธีการที่ชอบด้วยกฎหมาย เพราะฉะนั้น หากเจ้าหน้าที่ฝ่ายอื่นซึ่งไม่ได้ปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ไปดำเนินการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวก็อาจมีปัญหว่าพยานหลักฐานที่ได้มานั้นจะรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้หรือไม่ ซึ่งจะต้องวิเคราะห์ตามหลักกฎหมายการรับฟังพยานหลักฐาน ซึ่งวางหลักเป็นบรรทัดฐานว่า ศาลไทยจะรับฟังและน้ำหนักกับพยานหลักฐานที่ได้มาจากสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว หากไม่เข้าหลักเกณฑ์ที่ว่า เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยไม่ชอบ เป็นพยานบุคคลที่ร่วมในการกระทำความผิดหรือมีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการกระทำความผิด และเป็นพยานที่ถูกล่อให้กระทำความผิด(Entrapment)

ในขณะที่ศาลในประเทศสหรัฐอเมริกาศาลฎีกาของสหรัฐอเมริกาได้รับรองถึงความสมบูรณ์ที่เจ้าหน้าที่รัฐนอกเครื่องแบบ และการแฝงตัวเข้าไปร่วมอยู่กับอาชญากร ตราบเท่าที่ไม่มีการกระทำที่เกินเลยจนไม่สามารถยอมรับเช่นการกระทำของรัฐที่ละเมิดความเป็นขั้นพื้นฐาน สะเทือนขวัญและภาพลักษณ์ของความยุติธรรมอันเป็นสากลที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญบทที่ 5 ในเรื่องกระบวนการอันถูกต้อง ปัจจัยสี่ประการที่ใช้วัดว่าเป็นการกระทำของรัฐที่ไม่สามารถยอมรับได้หรือไม่ ประกอบด้วย (1)ความจำเป็นในการดำเนินการเมื่อพิจารณาควบคู่กับวิธีการประกอบอาชญากรรม (2)ความมืออยู่มาก่อนแล้วขององค์การอาชญากรรมที่จะแทรกซึมเข้าไป (3)ระดับการกำกับและควบคุมโดยรัฐบาลเหนือองค์การอาชญากรรมและ (4)ผลกระทบที่อาจเกิดจากการดำเนินการของรัฐบาลที่อาจกระตุ้นให้มีการก่ออาชญากรรมใดๆขึ้น และนอกจากนี้ศาลฎีกาสหรัฐอเมริกายังได้สร้างหลักการรับฟังพยานหลักฐาน ผ่านหลักการตัดไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมาย (Exclusionary Rule) ซึ่งต่อมาได้พัฒนาเป็นหลักผลไม้ของต้นไม้พิษ "Fruit of poisonous tree doctrine" หรือ "Fruit doctrine" หลักการไม่ยอมรับฟังพยานหลักฐานที่เป็นการล่อให้กระทำความผิด(Entrapment) หรือหลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่อัยการใช้สายลับที่ได้รับการว่าจ้างที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์กับอาชญากรที่เปรียบเสมือนปลาตัวใหญ่ให้ร่วมมือเพื่อให้สามารถดำเนินคดีกับอาชญากรที่เป็นแค่ปลาตัวเล็กกว่า และในขณะที่ศาลในประเทศเยอรมันเองก็ยอมรับพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว หากแต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว มาตรา 110a-110e

จากการศึกษาพบว่าหลักการรับฟังพยานหลักฐานของศาลไทยและต่างประเทศ ต่างก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวนั้น ศาลรับฟังเป็นพยานหลักฐานพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้ หากแต่ต้องปฏิบัติไปตามกรอบของกฎหมายที่

อนุญาตให้ไว้เท่านั้น หากมีปัญหว่าปฏิบัติการฝ่าฝืนกฎหมายนั้นแล้ว ศาลจะปรับการรับฟังพยานหลักฐานตามหลักกฎหมายพยานหลักฐานของแต่ละประเทศที่วางเป็นบรรทัดฐานไว้ ประเด็นปัญหา การรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวของศาลไทย จึงเหมาะสมตามเจตนารมณ์ของหลักกฎหมายการแฝงตัวนี้แล้ว

3.มาตรการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว

จากการรวบรวมหลักกฎหมายการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว ผลจากการศึกษาพบว่า การควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยวิธีการแฝงตัวตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 บัญญัติมาตรการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวมี 2 แนวทาง คือการควบคุมการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวโดยศาล และการควบคุมโดยบัญญัติหลักกฎหมายให้มีระบบ ควบคุมไว้โดยชัดเจน

ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีกฎหมายอนุญาตให้มีการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวได้ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานสืบสวนสอบสวนกลาง FBI หรือ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด DEA ต่างก็ใช้หลักกฎหมายนี้ ระบบการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยการแฝงตัวของสหรัฐอเมริกาวางระบบการควบคุมไว้สองระบบด้วยกันก็คือ การควบคุมโดยศาลและการควบคุมโดยระบบการควบคุมโดยบัญญัติหลักกฎหมายให้มีระบบควบคุมไว้โดยชัดเจน

โดยการควบคุมโดยศาลนั้น ศาลสหรัฐอเมริกาควบคุมหลักกฎหมายการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว ผ่านระบบการรับฟังพยานหลักฐานของสหรัฐอเมริกา เช่น หลักกฎหมายการไม่รับฟังพยานหลักฐาน ที่เกิดขึ้นหรือได้มาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย(Exclusionary Rule) หลักผลไม้ของต้นไม้พิษ"Fruit of poisonous tree doctrine" หรือ "Fruit doctrine" หลักการไม่รับฟังพยานหลักฐานที่เกิดจากการล่อให้กระทำผิด(Entrapment) หลักการซึ่งนำนักพยานหลักฐานไม่ให้เจ้าหน้าที่พยานฐานผู้ร่วมกระทำผิด (กรณีนำอาชญากรที่เป็นตัวการใหญ่มาให้การขัดท้อผู้ร่วมกระทำผิดรายเล็ก) เป็นต้น

การควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยวิธีการแฝงตัวของสหรัฐอเมริกาโดยการออกบัญญัติกฎหมายควบคุมให้ชัดเจน หน่วยงานที่ต้องบังคับใช้กฎหมายของสหรัฐอเมริกา เช่น สำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง หรือ FBI หน่วยงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด DEA ต่างก็ต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติตามกฎหมายที่บัญญัติให้กระทำการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวได้ โดยกระทรวงยุติธรรมสหรัฐอนุญาต โดยข้อบัญญัติดังกล่าวนี้จะประกาศให้ประชาชนทราบโดยชัดเจนว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถกระทำได้ด้วยเงื่อนไขอย่างใดบ้าง เช่น หลักการควบคุมการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลางFBI

เมื่อพิจารณาจากระบบการควบคุมวิธีการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวของประเทศสหรัฐอเมริกา หากมองในมุมมองของการตรวจสอบกันเองในระบบงานกระบวนการยุติธรรม ซึ่งประกอบไปด้วยฝ่ายเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (ตำรวจ หรือเจ้าพนักงานอื่นที่มีอำนาจตามกฎหมาย) พนักงานอัยการ และศาล แล้ว จะเห็นได้ว่าการควบคุมตรวจสอบอำนาจดังกล่าวนี้ของสหรัฐอเมริกาจะถ่วงดุลกันไว้ เช่น การอนุญาตให้ทำการแฝงตัวในขั้นก่อนพิจารณาในศาล แม้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปฏิบัติการของ FBI จะสามารถเริ่มต้นดำเนินการอนุญาตได้เอง แต่ก็ต้องนำเสนอเรื่องเข้าสู่กระบวนการทบทวนการอนุญาตนั้น ซึ่งมีคณะกรรมการทบทวนการปฏิบัติการแฝงตัวรับทราบเพื่อพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตอีกครั้ง โดยที่คณะกรรมการดังกล่าวนี้ประกอบด้วยบุคคลหลายๆฝ่ายมาเป็นคณะกรรมการ ทำให้มีการถ่วงดุลกันไปในตัว โดยที่เจ้าหน้าที่ FBI ไม่สามารถปฏิบัติได้เองฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นการตรวจสอบกันเองภายในองค์กรก่อนที่จะนำเสนอพยานหลักฐานที่ได้มานี้ ให้กระบวนการของศาลพิจารณาในขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ทำให้ระบบเช่นนี้ถ่วงดุลอำนาจซึ่งกันและกัน เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจและตรวจสอบ ถ่วงดุลอำนาจในการใช้กฎหมาย

สำหรับประเทศเยอรมัน หลักการควบคุมการแสวงหาพยานหลักฐานด้วยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวของประเทศเยอรมันจะปฏิบัติตามหลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของประเทศเยอรมัน ค่อนข้างวางหลักกฎหมายอนุญาตหลักการนี้ไว้อย่างชัดเจนว่าสามารถทำได้ในกรณีใดบ้าง โดยการอนุญาตของใคร อาจจะเป็นไปได้ว่าระบบกระบวนการยุติธรรมขอบเขตอำนาจของเจ้าพนักงานของเยอรมัน ได้วางขอบเขตอำนาจไว้อย่างชัดเจน เช่น อัยการรับผิดชอบในการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ช่วย ฉะนั้นการปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องได้รับการอนุญาตจากพนักงานอัยการเสียก่อน เว้นแต่มีเหตุฉุกเฉินสำคัญ นอกจากนี้ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้วางหลักอนุญาตในการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวไว้ในขอบเขตชัดเจนในกฎหมายทำให้ศาลสามารถพิจารณาปรับใช้กฎหมายในการพิจารณาพิพากษาคดีตามกฎหมายได้อย่างชัดเจน เท่ากับว่าในเรื่องการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวในประเทศเยอรมันนั้น ได้ยอมรับหลักการนี้ โดยได้บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาโดยชัดเจน สามารถทำการตรวจสอบควบคุมวิธีการดังกล่าวได้ในขั้นตอนก่อนฟ้องคดีนั้น จะมีพนักงานอัยการเป็นผู้ตรวจสอบและอนุญาตตามหลักกฎหมาย และหากเมื่อมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลแล้ว ศาลจะเป็นผู้พิจารณาตรวจสอบตามหลักประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเช่นกัน ถือได้ว่ามีการตรวจสอบทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่เข้าไปปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว

ส่วนในประเทศไทย พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 มาตรา 27 ได้บัญญัติหลักการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้จากวิธีการสืบสวนดังกล่าวว่า เป็นการกระทำโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งก็เป็นหลักการใหม่ในหลักกฎหมายของไทย นอกจากบัญญัติหลักการดังกล่าวแล้วยังได้วางหลักการควบคุมถ่วงดุลวิธีการสืบสวนสอบสวนด้วยการแบ่งตัวไว้ด้วย ฉะนั้นหลักการควบคุมการสืบสวนสอบสวนด้วยการแบ่งตัวของประเทศไทยจึงมีระบบการควบคุมสองทาง คือ การควบคุมโดยพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 และการควบคุมโดยศาล พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547 ถือว่าเป็นกฎหมายวิธีสารบัญญัติประเภทหนึ่งซึ่งกำหนดวิธีการดำเนินการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ ตามกำหนดในกฎหมายนี้ไว้เป็นพิเศษ แตกต่างไปจากประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ก็สรุปได้ว่าเป็นกฎหมายในประเภทวิธีสารบัญญัติเหมือนกัน เมื่อพระราชบัญญัติการสอบสวนคดี พ.ศ. 2547 เป็นกฎหมายวิธีสารบัญญัติ การกำหนดวิธีการดำเนินคดี ก็ย่อมอยู่ในหลักเกณฑ์ ทฤษฎีของการรักษาสมดุล (Balance) ระหว่างอำนาจรัฐ และหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน

พระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ นี้ได้วางหลักถ่วงดุลไว้ ตรวจสอบการใช้อำนาจการแบ่งตัว ตามมาตรา 27 และมาตรา 40 เป็นการตรวจสอบภายในองค์กรเอง โดยกล่าวคือ กรณีมีความจำเป็น และเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด ในหน่วยงานกรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือผู้ได้รับมอบหมาย เป็นผู้พิจารณาเองว่าเหตุอย่างใดสมควรหรือไม่ โดยมีข้อบังคับซึ่งอธิบดีเป็นผู้กำหนดขึ้นเอง แม้จะมีมาตรา 40 คอยถ่วงดุลเป็นหลักประกันรองรับว่าหากผู้ปฏิบัติตามมาตรา 27 นั้น กระทำนอกเหนือวัตถุประสงค์จะต้องได้รับโทษตามกฎหมาย โดยรับโทษเป็นสองเท่า นั้น ก็เป็นการตรากฎหมายไว้ในลักษณะอย่างกว้างๆ ยากที่จะพิสูจน์เอาผิดกับผู้ฝ่าฝืนได้ เพราะในการพิจารณาว่าผู้ปฏิบัติการแบ่งตัว กระทำเกินขอบวัตถุประสงค์หรือไม่ ต้องพิจารณาตามข้อกำหนดที่อธิบดีเป็นผู้กำหนดเอง ซึ่งหากข้อกำหนดนั้นวางไว้ไม่แน่นอน และขาดการตรวจสอบจากองค์กรภายนอก ก็จะไม่มียุคคลภายนอกทราบได้ว่าการกระทำอย่างไรของผู้แบ่งตัว ฝ่าฝืนขอบวัตถุประสงค์ หรือในอีกลักษณะหนึ่งก็คือ ต้องให้มีเหตุเกิดขึ้นแล้ว ต้องให้ผู้เสียหายมาเป็นภาระในการพิสูจน์ความผิดของผู้แบ่งตัว ว่ากระทำเกินขอบวัตถุประสงค์หรือไม่ ซึ่งก็เป็นการยากลำบากในการนำพยานหลักฐานมาต่อสู้กับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย จะเห็นได้ว่าตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 นั้น การควบคุมการปฏิบัติการสืบสวนสอบสวนด้วยการแบ่งตัว ผู้ซึ่งมีอำนาจอนุญาตและควบคุมได้แก่อธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายจากอธิบดี โดยให้เป็นไปตามข้อกำหนดของอธิบดี ซึ่งประกาศบังคับไว้แล้วซึ่งก็มีหลักการเนื้อหาสาระเช่นเดียวกับตัวกฎหมาย พ.ร.บ.การสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 นั้นเอง ก็คือให้อำนาจอธิบดีหรือผู้ได้รับมอบหมายเป็นผู้อนุญาตและควบคุมการปฏิบัติเองแต่ฝ่ายเดียว ไม่มีองค์กรอื่นใดเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในการใช้อำนาจในเรื่องนี้เลย

หากเปรียบเทียบกับหลักการควบคุมการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลาง FBI ของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว ก็นับว่ามีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจน

เมื่อหากเปรียบเทียบกับกฎหมายวิธีสารบัญญัติ ซึ่งเคยให้อำนาจเจ้าพนักงานเป็นผู้มีอำนาจในลักษณะนี้ ก็พอจะเทียบได้กับ การให้อำนาจเจ้าพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ในการออกหมายจับหมายค้น ก่อนประกาศใช้ รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งภายหลังประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับที่ถูกแก้ไขเป็นปัจจุบัน ต้องให้ศาลซึ่งเป็นองค์กรภายนอกคอยมาถ่วงดุลอำนาจ การใช้ดุลพินิจพิจารณาข้อเท็จจริง ถึงเหตุอันสมควร (probable cause) ในการออกหมายจับหรือหมายค้นหรือเช่นเดียวกับพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ มาตรา 25 ซึ่งบัญญัติว่าในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่า เอกสารหรือข้อมูลข่าวสารอื่นใดซึ่งส่งทางไปรษณีย์ โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร คอมพิวเตอร์ เครื่องมือ หรืออุปกรณ์ในการสื่อสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อทางเทคโนโลยีสารสนเทศใด ถูกใช้หรืออาจถูกใช้ เพื่อประโยชน์ในการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ พนักงานสอบสวนคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุมัติจากอธิบดีเป็นหนังสือจะยื่นคำขอฝ่ายเดียวต่ออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาเพื่อมีคำสั่งอนุญาตให้พนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวก็ได้การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาพิจารณาถึงผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคลหรือสิทธิอื่นใดประกอบกับเหตุผลและความจำเป็นดังต่อไปนี้ ต้องมีเหตุอันควรเชื่อว่าจะมีการกระทำความผิดหรือจะมีการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษ มีเหตุอันควรเชื่อว่าจะได้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวและไม่อาจใช้วิธีการอื่นใดที่เหมาะสมหรือมีประสิทธิภาพมากกว่าได้ การอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาสั่งอนุญาตได้คราวละไม่เกินเก้าสิบวัน โดยกำหนดเงื่อนไขใดๆก็ได้ และให้ผู้เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารในสิ่งสื่อสารตามคำสั่งดังกล่าวจะต้องให้ความร่วมมือเพื่อให้เป็นไปตามมาตรานี้ ภายหลังจากที่มีคำสั่งอนุญาต หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าเหตุผลความจำเป็นไม่เป็นไปตามที่ระบุหรือพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาอาจเปลี่ยนแปลงคำสั่งอนุญาตได้ตามที่เห็นสมควร เมื่อพนักงานสอบสวนคดีพิเศษได้ดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตแล้ว ให้รายงานการดำเนินการให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาทราบ บรรดาข้อมูลข่าวสารที่ได้มา ตามวรรคหนึ่ง ให้เก็บรักษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่เป็นคดีพิเศษซึ่งได้รับอนุญาตตามวรรคหนึ่ง และให้ใช้ประโยชน์ในการสืบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานเฉพาะในการดำเนินคดีพิเศษดังกล่าวเท่านั้น ส่วนข้อมูลข่าวสารอื่นให้ทำลายเสียทั้งสิ้น ทั้งนี้ ตามข้อบังคับที่ กคพ.กำหนด" จะเห็นได้ว่ามาตรา 25 ดังกล่าวข้างต้นก็เป็นกฎหมายที่ให้อำนาจพิเศษของผู้สืบสวนสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อำนาจค่อนข้างเป็นพิเศษ ก็จำเป็นต้องให้องค์กรภายนอกคอยถ่วงดุลการใช้อำนาจไว้ ซึ่งในที่นี้ก็คือองค์กรศาล ซึ่งเป็นการควบคุมการใช้อำนาจของเจ้าพนักงาน ที่เป็นหน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย ที่

เป็นไปตามหลักสากลทั่วไป และโดยทั่วไปการกำหนดให้มีวิธีการควบคุมองค์กรไว้สองแบบ ก็คือ การควบคุมภายในองค์กร และ การควบคุมโดยองค์กรภายนอก

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา "การแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว ตามพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ. 2547" ผลจากการศึกษาก่อให้เกิดข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะที่สำคัญบางประการที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการนำเอาหลักกฎหมายการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนที่นำมาใช้ในประเทศไทยโดยบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 นั้น นับว่ามีเหมาะสมแล้ว แต่ระบบการตรวจสอบอำนาจการอนุญาตให้ทำการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษสมควรได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยให้มีการตรวจสอบอำนาจดังกล่าวโดยทำการตรวจสอบกันเองภายในองค์กรและตรวจสอบโดย คณะกรรมการคดีพิเศษ(กคพ.)

2. ปัญหาที่เกิดจากการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว เนื่องจากการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการนี้อาจไปก่อให้เกิดความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หรือองค์กรอื่น จึงควรมีมาตรการพิเศษสำหรับเหตุการณ์ที่ติดตามมาจากการสืบสวนด้วยการแฝงตัว เช่น ความสัมพันธ์ ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้าไปแฝงตัว กับองค์กร หรือกลุ่มบุคคล หรือบุคคล ที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์ เช่น การจัดตั้งนิติบุคคล, การจ้างทำสัญญา, การปลอมแปลงเอกสารแสดงฐานะบุคคล เป็นต้น

3. สำหรับปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัว นั้น มีศาลเป็นองค์กรภายนอก ตรวจสอบอำนาจตามหลักกฎหมายนี้ ผ่านหลักกฎหมายการรับฟังพยานหลักฐานซึ่งปัจจุบันศาลไทยยอมรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาจากวิธีการนี้ หากไม่เข้าข้อยกเว้นว่า เป็นพยานหลักฐานที่เกิดขึ้นโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นพยานหลักฐานที่เกิดจากการล่อให้กระทำความผิด สมควรส่งเสริมหลักการนี้ให้ศาลยอมรับฟังเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์ความผิดของจำเลยต่อไป

4. ควรบัญญัติหลักการถ่วงดุลอำนาจการอนุญาตให้มีการสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวโดยองค์กรภายในของกรมสอบสวนคดีพิเศษ โดยควรแก้ไขข้อบังคับว่าด้วยการอนุญาตให้ทำการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ให้มีเนื้อหาเป็นการถ่วงดุลอำนาจของอธิบดี โดยอาจตั้งคณะกรรมการขึ้นมาทำการตรวจสอบและทบทวนการอนุญาตให้ทำ

การสืบสวนสอบสวนด้วยวิธีการแฝงตัว โดยเปรียบเทียบกับหลักการอนุญาตให้ทำการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวของสำนักงานสืบสวนสอบสวนกลางFBI ประเทศสหรัฐอเมริกา

5. ควรบัญญัติหลักการตรวจสอบภายในของการปฏิบัติการตามกฎหมายการสอบสวนคดีพิเศษโดยควรบัญญัติเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีพิเศษ พ.ศ.2547 ให้อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ มีหน้าที่รายงานปัญหาและผลการปฏิบัติงานว่าด้วยการสืบสวนสอบสวนด้วยการแฝงตัวต่อคณะกรรมการคดีพิเศษ(กคพ.)ให้รับทราบเป็นรายงานทุกหกเดือน และรายงานประจำปี รวมทั้งงบประมาณในการปฏิบัติการด้วย เพื่อเป็นการถ่วงดุลการใช้อำนาจของอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

6. ควรมีมาตรการพิเศษสำหรับการลงโทษบุคคลที่นำรายละเอียด หรือข่าวสารที่ได้มาจากการสืบสวนด้วยวิธีการแฝงตัวออกมาเปิดเผย แม้ว่าการเปิดเผยนั้นจะไม่ทำให้ผู้ใดเสียหาย เว้นแต่ประโยชน์การศึกษา หรือมีข้อยกเว้นพิเศษไว้ เป็นกรณีไป